

WOJEWODA WIELKOPOLSKI

PS-Pi.431.1.4.2021.3

Poznań, dnia 17 sierpnia 2021 r.

Pani
Agnieszka Nowak
Kierownik
Miejsko-Gminnego Ośrodka
Pomocy Społecznej
ul. Kazimierza Jankowskiego 4
64-830 Margonin

ZALECENIA POKONTROLNE

Na podstawie art. 22 pkt 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 r., poz. 1876 ze zm.), zespół inspektorów Wydziału Polityki Społecznej Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Poznaniu przeprowadził w okresie od 21 czerwca do 9 lipca 2021r. kontrolę kompleksową w Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Margoninie.

Zakres kontroli obejmował prawidłowość przyznawania świadczeń i wydawania decyzji oraz kwalifikacje kadry realizującej zadania pomocy społecznej w okresie od 1 stycznia 2020 r. do dnia zakończenia kontroli oraz działań wcześniejszych, jeżeli miały one związek z przedmiotem kontroli.

Ustaień kontrolnych dokonano w oparciu o wyniki analizy dokumentacji i przedstawionych informacji i danych. Ustalenia zostały opisane w protokole kontroli podpisanym bez zastrzeżeń dnia 20 lipca 2021 r.

Ilekroć w niniejszym piśmie użyto wyrazu ustawa, należy przez to rozumieć ustawę z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2020 r., poz. 1876 ze zm.) oraz skrótu K.p.a., należy przez to rozumieć ustawę z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz.U. z 2021 r., poz.735).

W wyniku kontroli ustalono, co następuje.

Kierownik Ośrodka posiada wymagane kwalifikacje, zgodnie z art. 122 ust. 1 ww. ustawy o pomocy społecznej. Na podstawie art. 110 ust. 7 ustawy o pomocy społecznej Burmistrz Miasta i Gminy Margonin upoważnił kierownika do wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej, należących do właściwości gminy.

Podstawą funkcjonowania Ośrodka jest Statut nadany Uchwałą Nr II/21/2018 Rady Miasta i Gminy Margonin z dnia 12 grudnia 2018 r. i Regulamin Organizacyjny Miejsko-

Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Margoninie wprowadzony Zarządzeniem Nr 3/2017 Kierownika Ośrodka z dnia 21 lutego 2017 r., zmieniony Zarządzeniem Nr 9/2018 z dnia 1 października 2018 r.

Miasto i Gmina Margonin posiada Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2019-2029 przyjętą Uchwałą Nr XIV/136/2019 Rady Miasta i Gminy Margonin z dnia 19 grudnia 2019 r., co jest zgodne z art. 17 ust. 1 pkt 1 ww. ustawy o pomocy społecznej. Za monitorowanie i ewaluację strategii odpowiedzialny jest Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, zobligowany do sporządzania raportu monitoringowego zawierającego stan realizacji Strategii, co jest zgodne z art. 110 ust. 4 ww. ustawy. Strategia zawiera wszystkie elementy wymienione w art. 16 b ust. 2 ww. ustawy.

Ośrodek zatrudnia 3 pracowników socjalnych (spełniających wymagania kwalifikacyjne) w pełnym wymiarze czasu pracy. Liczba ludności w kontrolowanym okresie wynosiła średnio 6324 osoby. Pracą socjalną objęto w 2020 r. 113 rodzin i osób samotnie gospodarujących, w 2021 r. (do pierwszego dnia kontroli) 105 rodzin i osób samotnie gospodarujących. W związku z powyższym na 1 pracownika przypada socjalnego przypadku średnio 2108 mieszkańców i około 38 środowisk objętych pracą socjalną.

Powyższe jest zgodne ze wskaźnikiem określonym w art. 110 ust. 11 ustawy o pomocy społecznej, tj. jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na 2000 mieszkańców lub 1 pracownik socjalny na nie więcej niż 50 rodzin i osób samotnie gospodarujących objętych pracą socjalną.

Pracownicy socjalni wykonując pracę w terenie posługują się legitymacjami służbowymi zgodnymi ze wzorem określonym w załączniku do rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 sierpnia 2016 r. w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego (Dz. U. z 2017 r., poz. 1788).

Trzech pracowników socjalnych zatrudnionych w Ośrodku spełnia wymagania kwalifikacyjne określone w ustawie o pomocy społecznej, w tym w art. 116 ust. 1 pkt 3 (1 pracownik), art. 156 ust. 1a (1 pracownik), art. 156 ust. 3 (1 pracownik) i zgodnie z art. 119 ust. 2 pkt 6 ustawy, podnoszą swoje kwalifikacje poprzez udział w szkoleniach.

Wywiady środowiskowe, w tym aktualizacje, przeprowadzane były zgodnie z obowiązującymi przepisami w zakresie miejsca, terminu, planowania i zatwierdzania pomocy.

Świadczenia przyznawano zgodnie z przepisami ustawy o pomocy społecznej. W przypadku zmiany sytuacji życiowej lub dochodowej osób/rodzin decyzje były zmieniane lub uchylane zgodnie z przepisami ustawy i K.p.a., z wyłączeniem 1 przypadku (odpłatność za dps). Odpłatność za usługi opiekuńcze naliczano zgodnie z Uchwałą Nr II/19/2018 Rady Miasta i Gminy Margonin z dnia 12 grudnia 2018 r., odpłatność za pobyt w domu pomocy społecznej zgodnie z art. 61 ust. 1 i 2 ustawy. Świadczenia pieniężne przyznawano w wysokości zgodnej z obowiązującymi przepisami dla poszczególnych form pomocy. Planowano pracę socjalną, a w formie kontraktów socjalnych wyłącznie z osobami bezdomnymi.

Nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie terminowości postępowania administracyjnego. Decyzje wydawano niezwłocznie lub w terminie do 30 dni od daty wszczęcia postępowania, tj. od dnia złożenia wniosku z wymaganą dokumentacją. Decyzje zawierały uzasadnienie faktyczne i prawne (z wyłączeniem decyzji

przyznających zasiłki celowe), a decyzje wydane w trybie art. 108 K.p.a. wskazanie i uzasadnienie nadania rygoru natychmiastowej wykonalności.

Stwierdzone nieprawidłowości i uchybienia.

Jeden pracownik socjalny (poz. 1 w załączniku nr 12 do protokołu kontroli) nie spełnia wymagań kwalifikacyjnych uprawniających do wykonywania zawodu pracownika socjalnego. Zgodnie z obowiązującymi przepisami i stanowiskiem Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej zamieszczonym na stronie <https://www.gov.pl/web/rodzina/kwalifikacje-pracownikow-socjalnych>, ukończenie studiów wyższych na kierunku m.in. pedagogika o innej specjalności niż praca socjalna, np. praca socjalna i resocjalizacja nie jest równoważne ze specjalnością wskazaną w ustawie o pomocy społecznej i nie uprawnia do wykonywania zawodu pracownika socjalnego na podstawie art. 5 ust. 3 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o zmianie ustawy o pomocy społecznej (Dz. U. Nr 48, poz. 320).

W tym przypadku nie ma zastosowania art. 156 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej, który stanowi, że osoby które w okresie 3,5 roku od dnia wejście w życie ustawy o pomocy społecznej ukończą studia wyższe magisterskie na kierunku m.in. pedagogika, mogą wykonywać zawód pracownika socjalnego. Przepis ten dotyczy osób, które ukończyły studia magisterskie do 31 października 2007 r. bez względu na ukończoną specjalność. Również nie ma zastosowania art. 156 ust. 3a ww. ustawy, który dotyczy osób, które przed dniem 1 maja 2004 r. rozpoczęły studia wyższe licencjackie lub wyższe magisterskie m.in. na kierunku pedagogika, bez względu na ukończoną specjalność.

W jednostkowych przypadkach stwierdzono naruszenie przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego.

Decyzje przyznające zasiłek celowy nie zawierały uzasadnienia prawnego, a w kilkunastu przypadkach przywołano nieaktualne publikatory tekstu jednolitego aktów prawnych, w tym ustawy o pomocy społecznej i K.p.a. Stanowi to naruszenie art. 107 § 1 K.p.a.

W 1 przypadku (zasiłki stałe) dokonano zmiany decyzji zmieniającej, a nie decyzji pierwotnej, co narusza zasadę trwałości decyzji ostatecznej wyrażoną w art. 16 § 1 K.p.a.

W 1 przypadku (usługi opiekuńcze) dokonano zmiany decyzji w oparciu o art. 163 K.p.a., mimo zgody strony wyrażonej we wniosku o zmianę decyzji. Omawiając ten przypadek należy wskazać, że art. 163 K.p.a. pozwala na uchylenie lub zmianę decyzji, na mocy której strona nabyła prawo w innych przypadkach oraz na innych zasadach niż określone w K.p.a., jeżeli przewidują to przepisy szczególne. Artykuł 163 K.p.a. nie może być powołany jako jedyna podstawa prawna wzruszenia decyzji, gdyż nie określa przesłanek jej zmiany lub uchylenia, będąc normą odsyłającą do przepisów prawa materialnego, w tym przypadku do art. 106 ust. 5 ustawy o pomocy społecznej, który stanowi, że decyzję można m.in. zmienić w przypadku zmiany przepisów prawa, zmiany sytuacji dochodowej lub osobistej strony, pobrania nienależnego świadczenia lub jeżeli wystąpiły przesłanki, o których mowa w art. 11, art. 12, art. 107 ust. 5 ustawy. W tym przypadku wymienione okoliczności nie miały miejsca.

W 1 przypadku (usługi opiekuńcze) decyzję (MGOPS-4030-5/2021 z 30.03.2021 r.) wydano osobie, która nie była stroną postępowania. Doszło do naruszenia art. 28

K.p.a., który stanowi, że stroną postępowania administracyjnego jest każda osoba fizyczna, której interesu prawnego lub obowiązku dotyczy postępowanie. W tym przypadku stroną postępowania był mąż wnioskodawczynie, pomimo złożenia przez nią wniosku o pomoc, na co pozwala art. 102 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej. To jego interesu i obowiązku dotyczyło postępowanie. Wskazanie w uzasadnieniu decyzji, że usługi opiekuńcze będą świadczone na rzecz męża, nie przesądza o legalności decyzji. Ponadto, podkreślić należy, że wnioskodawczynie nie jest opiekunem prawnym świadczeniobiorcy usług, który nie jest osobą ubezwłasnowolnioną.

Stwierdzono również uchybienia w zakresie stosowania przepisów ustawy o pomocy społecznej.

W zakresie usług opiekuńczych stwierdzono, że w decyzjach nie określono miejsca świadczenia i zakresu usług, co jest niezgodne z art. 50 ust. 5 ustawy o pomocy społecznej, który stanowi, że ośrodek pomocy społecznej (...) przyznając usługi opiekuńcze, ustala ich zakres, okres i miejsce świadczenia. Ośrodek indywidualny zakres usług ustala w odrębnych dokumentach- kartach pracy opiekunek.

W 1 przypadku nie dokonano zmiany decyzji w zakresie odpłatności za dom pomocy społecznej, mimo zmiany sytuacji dochodowej klientki powyżej 10% kryterium dochodowego, co stanowi naruszenie art. 106 ust. 3 b ustawy o pomocy społecznej. W związku ze zgonem klientki, postępowanie naprawcze w tym zakresie stało się bezprzedmiotowe.

W decyzjach przyznających specjalne zasiłki celowe w 5 przypadkach nie wskazano szczególnych okoliczności uzasadniających przyznanie pomocy, co stanowi naruszenie art. 41 ustawy o pomocy społecznej, w związku z art. 107 § 1 K.p.a.

Wobec powyższego, działając na podstawie art. 128 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, zalecam:

1. Na stanowisku pracownika socjalnego zatrudniać osoby posiadające kwalifikacje uprawniające do wykonywania zawodu pracownika socjalnego, zgodnie z art. 116 ust. 1 lub art. 156 ustawy o pomocy społecznej.
2. Decyzje wydawać zgodnie z art. 107 § 1 Kodeksu postępowania administracyjnego, z uwzględnieniem wszystkich elementów i zachowaniem szczególnej staranności.
3. Dokonywać zmiany decyzji pierwotnej, a nie decyzji zmieniającej, z zachowaniem zasady trwałości decyzji ostatecznej zawartej w art. 16 § 1 K.p.a. Jednocześnie przy zmianie decyzji stosować właściwe tryby, adekwatnie do okoliczności sprawy.
4. Decyzje wydawać osobom będącym stroną postępowania, zgodnie z art. 28 K.p.a. Jednocześnie podjąć działania mające na celu wyeliminowanie z obrotu prawnego decyzji nr MGOPS-4030-5/2021 z 30 marca 2021 r., obarczonej wadą skutkującą stwierdzeniem nieważności decyzji.
5. W decyzjach przyznających usługi opiekuńcze precyzować miejsce i zakres przyznawanych usług, zgodnie z art. 50 ust. 5 ustawy o pomocy społecznej.

6. W postępowaniu z zakresu świadczeń z pomocy społecznej zachować szczególną staranność. W przypadku zmiany sytuacji dochodowej osób ponoszących odpłatność za świadczenie niepieniężne powyżej 10% kryterium dochodowego, dokonywać zmiany decyzji w zakresie odpłatności, zgodnie z art. 106 ust. 3 b ustawy o pomocy społecznej.
7. W decyzjach przyznających specjalne zasiłki celowe wskazywać szczególne okoliczności uzasadniające przyznanie pomocy, zgodnie z art. 41 ustawy o pomocy społecznej.

Działalność jednostki w zakresie objętym kontrolą, mimo stwierdzonych uchybień, ocenia się pozytywnie.

Zgodnie z art. 128 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej ma Pani prawo w terminie 7 dni od dnia otrzymania niniejszych zaleceń pokontrolnych zgłosić do nich zastrzeżenia.

Jednocześnie pragnę przypomnieć, że zgodnie z art. 130 ust. 1 cytowanej ustawy, kto nie realizuje zaleceń pokontrolnych podlega karze pieniężnej w wysokości od 500 zł do 12 000 zł.

Pisemnej informacji o sposobie wykonania zaleceń pokontrolnych oczekuję w terminie 30 dni od dnia otrzymania niniejszych zaleceń.

Z up. Wojewody Wielkopolskiego
/podpis/
Monika Donke-Cieślewicz
Z-ca Dyrektora
Wydziału Polityki Społecznej

Do wiadomości:
Rada Miejska w Margoninie

Opracował do BIP:
Monika Pieprz
Starszy inspektor wojewódzki
07.09.2021 r.